

Ivana TOMLJENOVIC Meller

TEK SE OTKRIVAJU SVI DETALJI IZ ŽIVOTA
HRVATSKE STUDENTICE KULTNOG BAUHAUSA

Nepoznati radovi kćeri posljednjeg hrvatskog bana

Sačuvani
albumi
fotografija
puno govore o
životu ove
umjetnice, a na
jesen će biti
izloženi u
Muzeju grada
Zagreba

Njezini su radovi neki od
prvih primjera geometrijske
apstrakcije kod nas

•PATRICIA KIŠ

Ivana Tomljenović Meller, zagrebačka studentica kultnog Bauhausa i kći posljednjeg bana Hrvatske i Slavonije Tomislava Tomljenovića, ostavila je iza sebe opus koji je donedavno bio poznat tek u fragmentima, a ponajprije je riječ o fotografijama koje je snimala dok je bila studentica kultne škole dizajna i arhitekture.

No, zahvaljujući opsežnim istraživanjima koje vodi nekoliko stručnjaka uskoro ćemo moći gledati opus Ivane To-

•••
MLADA JE OSTALA UDOVICA
SUPRUG JOJJE BIO INŽENJER ALFRED
MELLER IZ PRAGA

mljenović Meller u cijelosti. Sve će biti zaokruženo velikom izložbom koja se na jesen spremi u Muzeju grada Zagreba na čelu s kustosicom Lejjom Mehulić, te monografijom umjetnice koju pripremaju povjesničari umjetnosti Želimir Koščić i Feđa Vukić (edicija Sudac). Što je otkiveno tijekom ovih istraživanja, donosimo vam ekskluzivno.

Ivana Tomljenović imala je

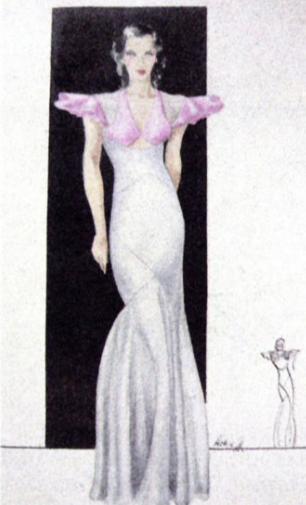
sve privilegije povlaštene klase, smatrala se najvećom ljepoticom na zagrebačkim balovima dvadesetih godina prošlog stoljeća.

Razuzdane zabave

Bila je, uz to, talentirana umjetnica. Privučena karizmom Hannesa Mayera, čije je predavanje ova kozmopolitkinja imala prilike slušati u Beču, otišla je u Dessau. Koliko je ta

škola važna za suvremenu estetiku pokazao je niz izložbi ove godine održan u povodu devedesete obljetnice Bauhausa. Bauhaus je u povijesti ostao zabilježen i zbog snažnog, politički lijevo orijentiranog aktivizma.

Ivana Tomljenović temperom je u mediju slike bilježila razuzdane zabave na Bauhausu, na kojima se međusobno isprepleću tijela. Fotografijom

U istraživanjima su pronađeni i modni crteži mlade studentice

Moda datira u razdoblje Bauhausa

je bilježila i politički nadahnuta predavanja njemačkog književnika Ernsta Toller i svojeg učitelja, umjetnika Josepha Albersa.

S mačem nad lešom

Snima i kolegu Nafa Rubensteinom s kojim je, sudeći po fotografijama, bila najbliža. Iza sebe je ostavila i politički motivirane radove: najupečatljivija je naslovica za izložbu "Diktatu-

Ova je umjetnica bila aktivna i u političkom životu svojeg razdoblja

ra u Jugoslaviji" gdje nad lešom stoji kralj Aleksandar s mačem u ruci. Paradoksalno je da je istom tom kralju ona bila djeveruša na vjenčanju. Kako je u svojim istraživanjima nedavno otkrila kustosica Mehulić, aktivisti okupljeni oko izložbe "Diktatura" tražili su da se u javnosti odrekne svoje obitelji, no ona to nije željela.

Nadimak Koka

Poznato je da je zajedno sa suprugom inženjerom Alfredom Mellerom ukrašavala izloge praških robnih kuća svojom kinetičkom umjetnošću, a manje je poznato da je crtala sjajne prizore futurističkih gradova. Primjer je sačuvani crtež Praga koji datira u 1934. godinu. No, koliko je zapravo bila svestrana ova umjetnica pokazuju njezini novootkriveni radovi, koji su svi potpisani s nadimkom Koka. Na dva su crteža elegantne haljine, crne i bijele boje, kako ih je zamišljala Koka Meller. Nastala su u Pragu 1932. godine, u modnom stilu razdoblja, art deco, s ipak nekoliko inovativnih detalja koji svjedoče o neobičnom ukusu umjetnice. Ivana Tomljenović je 1930. godine na Bauhausu radila i nekoliko plakata za kavu Meinl (kao vježbu, ne kao narudžbu), koji su, kako je jasno iz današnje perspektive, neki od prvih primjera geometrijske apstrakcije u Hrvatskoj.

U MGZ-u bit će izloženi i obiteljski albumi koje je njezin nećak odvjetnik Marijan Hanžeković darovao muzeju. Umjetnica je vodila dnevnik: na jednoj od fotografija zabilježeno je njezino nježno prijateljstvo s prijateljem Jacquesom Eisenbergom, na drugoj kako je mlada ostala udovica... *